

החלטה תמוהה

אתמול התקיים דיון בבג"ץ בעתירתו של ראש עיריית טבריה, רון קובי, נגד שר הפנים דרעי. קובי שנכשל בהעברת תקציב במועצת העיר, מועמד לפי החוק להדחה לאחר שימוע, וזאת במקביל לפיזור מועצת העיר ומינוי ועדה קרואה. קובי לא ויתר, והגיש עתירתה לבג"ץ בה דרש לעכב את השימוע המיועד לו לפי החוק. לטענתו, מי שמשמש כשר הפנים בתקופת ממשלת מעבר נחשב כנטול סמכות חוקית לערוך שימוע. רה"ע טבריה הוסיף כי השימוע הצפוי לו הוא לא פחות מאשר 'פגיעה בדמוקרטיה', וטען כי רק מפלגתו 'הימין החילוני', באמצעותה הוא מתכוון להתמודד לכנסת בבחירות הבאות, תעצור את "ההתחדדות והכפייה החרדית במדינה ובכנסת", כלשונו.

קובי, שייצג את עצמו בדיון אתמול בבג"ץ, דרש לדחות את השימוע, בטענה לניגוד עניינים מצד השר דרעי שתקף אותו אישית, מלבד הטענה לחוסר סמכות מצד ממשלת מעבר. במהלך הדיון, אמר קובי: "מדובר פה בבקשה הטומנת בחובה הגנה ממשית על הדמוקרטיה הישראלית. במשך חמש פעמים הבאתי לדיון במועצת העיר את התקציב, והתנגדו לו בצורה לעומתית ביותר, בלי הסברים. לא היה דיון מהותי על סעיפים. רצו להגיע למצב שהתקציב לא עובר". בעניין זה יש להזכיר כי האיש 'שכח' שהוא אמור לתפקד בשדה הפוליטי, ובפוליטיקה כמו בפוליטיקה, מי שמתקשה להקים קואליציה יודע מה שצפוי לו. כך היה מאז ומעולם, ובחדר הישיבות של עיריית טבריה לא התחדש שום מושג חדש בפוליטיקה המוניציפלית והכללית. אופוזיציה נוהגת לתקוע מקלות בגלגלים, גם בלי נימוקים סדורים והגייוניים. כך זה מתנהל, ומי שנכשל בהקמת קואליציה לא יכול להתבכין ולבקש את רחמי השופטים.

נציגי המדינה טענו כי לקובי ניתנו מספר דחיות כדי לאפשר את העברת התקציב, ולאחר חמש פעמים שהוא נכשל – משרד הפנים מימש את לשון החוק. נציג משרד הפנים הציע במהלך הדיון כי תמונה ועדה של עובדי ציבור שתנהל את העיר במקום המועצה שפוזרה, ובמקביל ייערך השימוע לקובי כדי להעביר אותו מתפקידו. בג"ץ הציע החלטת פשרה, לפיה קובי ישאר בתפקידו והשימוע יידחה עד לאחר הבחירות. הנשיאה חיות הוסיפה, כי קובי יוכל לאחר את התקציב בינתיים: "תמנו חברי ועדה במקום חברי המועצה שפוזרה שתאשר את התקציב ותשאירו את ראש העיר. ראש העיר יוכל לאחר את התקציב עם הועדה, נכון? אז תנו לו הזדמנות". משרד הפנים נדרש להגיב בתוך שבוע, ולהודיע אם הצעת הפשרה מקובלת עליו.

כידוע, קובי, שנבחר לראש עיר תוך ניצול סיטואציה של ריבוי מועמדים, התנהל בצורה לא תקינה בלשון המעטה. הוא העדיף כותרות פרובוקטיביות והתקשה בהקמת קואליציה, לא מעט בשל העובדה שהפגין דבקות עיקשת בעקרונותיו לחילון העיר טבריה, ולרדיפה אובססיבית של כל דבר שריח יהדות נודף ממנו. כעת, לאחר שלפי כללי המינהל התקין נדרש הלה לפנות את מקומו, מופיע בג"ץ אביר התקינות, החוק והסדר, ולפתע מבקש להציע 'פשרה' לפנים משורת הדין, במסגרתה תינתן לקובי הזדמנות חסרת תקדים להעביר את התקציב באמצעות ועדה מקצועית. גם אילו נקבל את הטענות לניגוד עניינים מצד שר הפנים, ולחוסר סמכות של ממשלת מעבר, קשה להבין מהיכן זוכה רה"ע טבריה לצ'אנס נוסף מן ההפקר, כאשר ע"פ ההצעה המוזרה והמקוממת של הבג"ץ, המועצה כולה היא זו שתפוט, ורק הוא יוכל להמשיך, להעביר את התקציב, ולנהל את העיר לתקופה של עוד כחודשיים. התשובה ברורה. כידוע, גם לאחר כשלונו בניסיון האחרון להעברת התקציב, העדיף קובי להתמקד בפרובוקציות מתסיסות והודיע על פתיחתו של החוף הנפרד בשבת. מדובר אפוא בפרובוקטור ממדרגה ראשונה, כפי שניכר גם מהתנהלותו באופן כללי.

לאחר שניצל את התנהלותו החריגה כדי להתסיס ולגרור קולות, שיער האיש כי השיטה תעבוד גם באולם הדיונים בבג"ץ. במהלך הדיון אתמול ניסה קובי להשמיע הצהרות שישאו חן באוזני השופטים ואמר כי "כוחות האופל שלטו בעיר המון שנים" כלשונו. "והנה, תוך 8 חודשים פתחנו את העיר, את אזורי התיירות והתחבורה הציבורית בשבתות. כולם באים בהמוניהם". השיח האנטי-דתי המתלהם הוכיח את עצמו והרשים את השופטים. איך התבטא נשיא בית המשפט העליון לשעבר אהרן ברק, בראיון שהתפרסם בתקשורת לפני כארבע שנים, כי הבעיה החרדית חמורה בעיניו כבעיה קיומית יותר מאשר הבעיה הפלשתית, ו"אם החרדים יהיו רוב מה יהא על הרעיון הציוני?". שופטי בג"ץ, נאמנים אפוא למורם ורבים, ועל כן החליטו ליישר קו עם רה"ע טבריה שהביא את בשורת החילון לעיר.

הגאון הגדול רבי נחום יברוב צוק"ל

■ מאת י. שוורץ

עם כניסתו לכבשונה של תורה בהיכל הישיבה הקדושה פוניבז', התחבב עד מהרה על כל רבותיו מרנן ראשי הישיבה והמשגיחים צוק"ל, אשר ראו בו כלי מחזיק ברכה. במיוחד התקרב למורו ורבו המשגיח הגאון הצדיק רבי בן ציון במברגר צוק"ל, שאת שיחותיו שנמסרו בימי השבת לקראת צאת הכוכבים, נהג להעלות בבהירות ע"ג הכתב מיד במו"צ. צאי השבת מתוך הזכרון, כאשר המשגיח הגר"צ צוק"ל מגיה את הכתבים. כעבור שנים רבות, בשנת תשס"ט, יגע לעורכם מחדש והוציאם לאור בספר מיוחד 'ניב שפתיים' - שערי ציון על התורה.

כבר על אותם שנים העידו חבריו שלא פסק פומיה מגירסא. אחד מחבריו שהיה חברותא שלו שנים רבות סיפר, שמעולם לא שח עמו שיחה בטלה שלא בדברי תורה. לא בימי בין הזמנים ולא בערבי שבתות, קל וחומר שלא בין הסדרים והסדרים, כשכל שעותיו ורגעיו קודש לעיון התורה ושינון תלמודו. באותן שנים היה סדר לימודו בייסודיות ובהיקף גם יחד, בתחילת הזמן היה לומד את המסכתא כולה פעם אחת גפ"ת, ובהמשך חזר על לימודו פעם נוספת כשהוא לומד בעיון את כל דברי המשך בעמ' 6

"צר לי עליך אחי"

תפילה מיוחדת היה נושא רבי ינאי בעת שהיה ניעור משנתו בבוקר וכך אמר: "אל תעשינו שיחה בפי כל הבריות". (תלמוד ירושלמי ברכות פרק ד' הלכה ב'). וכזה היית, ר' נחום.

חיברת ספרים שלומדים בכל העולם כולו, בכל החוגים והעדות, שרק מעטים ויחידים זוכים לכך, ועם כל זה נתקבלה בקשתך ושאיתך "אל תעשינו שיחה בפי כל הבריות". ישבת בצינעא, התנהגת בענווה, והלכת בצידי דרכים, כאחד האדם.

ידוע לי על תלמידי חכמים, שבשעת יציאת נשמתך לגני מרומים הגו ולמדו בספריך, מבלי שידעו על מצבך. אינני יודע אם יש עוד הרבה שניתן להמליץ עליהם "שפתותיו דובבות בקבר". ספרים בכל מקצועות התורה: הלכות שקר, ריבית, יחוד, שחיטה, בדיקת הסכין, טריפות, מליחה, אבלות, מחזורים, הגדה של פסח, דיני מבשל והטמנה בשבת, ולאחרונה הספרים על דיני ברכות הנהיגין וברכת המזון.

ספרים שיד רבים וטובים ממשמשת בהם, בכל אתר ואתר כששאלנו כמה מגדולי הפוסקים שאלות שהתעוררו בעקבות פטירתך, פרצו בבכי ונענינו: צריך להסתכל בספר "דברי סופרים"... לא בכדי זכית שאין בית אשר יש שם מת רח"ל שאין בו את הספר "דברי סופרים" על אבלות. שמעתי בעצמי מהגאונים המופלגים ביותר בדיני ריבית, שהספר "דברי סופרים" - ריבית" הוא הראשון במעלה. לא לחינם ראו את מרן הגרי"ש אלישיב צוק"ל מעיין ולומד בספר "דברי סופרים" אבלות.

לא מצאתי אותך אפילו פעם אחת, שלא ישבת ולמדת, שלא היה ספר פתוח לפניך. אזכרה ימים מקדם בעת שנסעתי עמך אבלחט"א בימי בין הזמנים לשהות בעיה"ק ירושלים, כל סדרי היום היו רגילים, תפילות ולימוד התורה ומוסר. כל השנינו היה רק במיקום ובאוויר הצח, לא טיולים ולא כלום. עוד זכור אזכור ותשוח עלי נפשי עת שהינו לרגל שמחה משפחתית במלון צאנו בנתניה, יצאנו לנשוף אוויר ים, ובכל השיחה דירבנת אותי על מעלת וחובת ידיעת התורה. באינו כמיהה עילאית סיפרת לי סיפורי מופת על מרן הגרי"ש אלישיב צוק"ל, ממה שנוכחת לראות בעצמך, שאין פסיק ונקודה בכל ד' חלקי שולחן ערוך שהוא לא ידע.

זכורני כיצד באתי עמך בשעתו לביתו של הגאון האדיר רבי חיים קנייבסקי שליט"א, הגר"ח עזב את כולם ועלה עמך לשיחה ארוכה בד"ת בקומה הע' ליונה, כששפתיו מרחשות בחביבות יתירה: בשביל ר' נחום!

אחד מגדולי ההוראה בדור האחרון, שנחלה במחלה הקשה רח"ל ולא סבל בה כאבים ויסורים, העיד על עצמו כי זכה לכך מחמת ספריו הרבים וזיכוי הרבים שהיה לו בדור האחרון. גם אתה ר' נחום, כפי שהעידו בני המשפחה, לא סבלת כאבים ויסורים כי אם חולשה עצומה. וכי היה מזכה הרבים בדורנו גדול ממך?!

כולם יודעים על אהרן הכהן שהיה "אוהב שלום ורודף שלום", וכולם יודעים שהדבר התבטא שהיה משכין שלום בין איש לאשתו ובין אדם לחברו, אבל לא כולם יודעים מה שאמרו חז"ל במסכת כלה רבתי (פרק שלישי) שלפני שהשכין שלום בין הבריות, הוא עשה עוד דבר. וכך אמרו חז"ל: "אם אדם מקללה - אומר לו שלום עליך (היה מברכו), אדם מריב עמו - ושותק", ורק לאחר שעשה כן, ממשיכים חז"ל ומוסיפים "ועוד", שגם השכין שלום בין הבריות. כך התנהגת אתה, ודי למבין.

החיבורים שחיברת בכל מקצועות התורה, עם אלפי פרטים ופרטי פרטים בכל נושא ובכל הלכה, ימשיכו להאיר את שמי העולם כולו, ושפתותיך לא יפסיקו מלדובב בקבר.

הכותב בדמע
אחיך צבי

הגאון הגדול רבי נחום יברוב צוק"ל / המשך מעמ' 2

לאור עולם בתקופה זו את ספרו "דברי סופרים" על הלכות ברכות, שני כרכים גדושים, כדרכו בהיקף העניינים והשיטות באופן שהפעים את גדולי הת"ח שעלה הספר על שולחנם. דברים קצרים שרשם בראש הספר, רמזו על מצבו הקשה והרטיטו את לבבות המוני מכריו ומעריציו למראה 'תורה שלמד באף' בצורה מוחשית: "ובאמת היה בדעתי לעבור על הלכות אלו פעם ופעמיים, ולהוסיף לקח וסברא בבידור ההלכות. גם היה בדעתי ללמוד ההלכות בדיבוק חברים (כמו שעשיתי בכמה חיבורים שכבר חיברתי, שאחר שלמדתי מתחלה בעצמי, למדתי שנית בדבוק חברים). אלא שיסור יסרני ק-ה, וברוך הוא אשר למות לא נתנני, אך לא ידע אדם... ולכן נזדרזתי להדפיס את מה שכבר הכנת...". מאז, התווספו ונעזרו בכתביו מאות הערות והוספות, למהדורה השניה שלא הספיק להביא לידי גמר.

אחרי חג הפסח השתא, בעצת עסקני הרפואה, הוחלט להטיסו ללוס אנג'לס שבארה"ב לצורך טיפולים בידי רופא עולמי. עשרה שבועות שהה בגולה, כשעיתותיו קודש לעסק התורה בספרים רבים שלקח עמו ורק מעת לעת נפנה לטיפול רפואי. כה המית את עצמו באהלה של תורה, כפשוטו, עד תמצית דמו האחרונה.

בשבוע האחרון למגינת לב הורע מצבו, ושלשום בערב, בשעת לפנה"צ לפי השעון המקומי, השיב נשמתו ליוצרה במעמד רעייתו, שני בנים וכת ששהו עמו, ומנין יהודים יקרים מתושבי האזור.

הידיעה על פטירתו הכתה בהלם את כל תופסי התורה והוגיה, ובפרט מורי ההוראה בישראל שספריו הרבים היו תדיר על שולחנם. הכל שחו על גודל האבידה שאין לה תמורה, בהיותו איש אשכולות ודמות רבת אנפין של רוממות בג' עמודי העולם, תורה עבודה וגמילות חסדים.

לפנות ערב, בשעה 18:30 לפי השעון המקומי, התקיימה ההלויה בלוס אנג'לס. מאות מתושביה היראים, התאספו לחלוק את כבוד התורה. דברי מספד השמיעו הרבנים הגאונים: ראש הכולל "בית יהודא" רבי יוחנן הניג שליט"א, הגה"ח רבי יעקב שפירא שליט"א רב חסידי בוואן בקרית גת, ראשי הקהל הרב יוסף יצחק מילר שליט"א והרב יונה לנדאו שליט"א אשר היו מסורים אליו יום וליל בצורה מופלאה ממש. המספידים עמדו על הזכות שנפלה בחלקם וקוננו על כי פנה הודה זיוה והדרה, וצינו כי מידה כנגד מידה כפי שזכה להאיר בספריו את כל פינות העולם, זכה שיחלקו לו כבוד גדול במותו גם במדינה רחוקה זו, שזכו לארח ולהכיר את בעל "דברי סופרים" שהכירו מתוך ספריו. דברים קצרים השמיע בנו הרה"ג ר' יהודה יברוב שליט"א, אשר מעומק לב ביקש להוקיר < המשך בעמ' 7

האפשרות להתייגע בתורה כאוות נפשו תמיד, ביקש ממרן הגרי"ש אלישיב צוק"ל שיתיר לו לפרוש מאחריות זו, אך מרן צוק"ל לא הסכים עמו ובירכו שכל עוד ימשיך בתפקידו יזכה ויצליח בתלמודו ובכתיבת ספריו. כבר מהשנים הראשונות להתיישבותו בשכונת עזרת תורה, התקיים בו 'תלמיד חכם כל מילי דמתא עליה רמיא'. בעוז ובתבונה, נה, כשהוא מעמיד עצמו לרשות המרא דאתרא הגאון רבי שמחה בונים ולדנברג צוק"ל, שעל כבוד תורתו שמר מכל משמר, נטל על עצמו את העול והדאגה לכל ענייני ההלכה בשכונה, כתיקון העירובין ועוד.

בשנים בהן התחולל המאבק על צבינה הרוחני של השכונה והכוונה להקים את האינטרדיקציה, היה מראשי הלוחמים לקדושת עיר הקודש ושמירת חומות השבת, כשלא אחת הוכה בידי השוטרים במחאות שהתקיימו נגד חילולי השבת בכביש רמות.

לצד היותו שקוע כולו בלימוד ועיון התורה, הייתה דעתו מעוררת את עם הבריות, בלב טוב ובענוות חן האיר פניו לכל אדם קטן כגדול, ויחד עם רעייתו הרבנית תבלחט"א פתחו ביתם לעניים ומרי נפש, כשהם פורסים מלחמם לעניים, עושים ומעשים בצדקה וגמילות חסדים.

עוד בבחרותו התבטא עליו מורו ורבו הגר"צ במברגר צוק"ל, כי חסר הוא את תאוות הממון. ואכן ברכות השנים התרחק מכל נדנוד טובת הנאה שלא הגיעה אליו על פי דין, והיה נאמנם של רבים בהחזקת כספי צדקה והעברתם לעניים הגונים, זאת לצד האחריות הכבדה לצד עזרתו בקודש תבלחט"א בניהול קופות גמ"ח גדולות ונודעות, באמצעותן עמדו לעזר ולישועה להמוני משפחות בני תורה משך שנים רבות, מתוך מאור פנים ותחושה טובה.

בשנים האחרונות, היטיב לראות ולהכיר במצב הרוחני הציבורי המתדרדר, ובהשפעה ההרסנית העומדת לרועץ מחוץ ומבית, מסכנת את צביונו ומהותו של הציבור החרדי בכלל ומאיימת על קיום עולם התורה ח"ו. מתוך כך ניצב בגלוי, ללא חת ומורא וחשבונות, לימין מרן רבינו ה'דרכי שמואל' צוק"ל, תמך בעוז ובגאון בכל מאבקי לשמירת מסורת הישיבות והנהגת הציבור החרדי, כשלא אחת התבטא שאינו חושש לפרנסתו ומעמדו עקב כך שכן בפיקוח נפש רוחני עסקינן.

פרק מיוחד ועילאי בחייו היה בשנתיים האחרונות, עת התגלתה בגופו מחלה קשה בעיצומו של חג הסוכות אשתקד. מכאן ואילך היה גופו הולך ונחלש אט אט, אולם לא יכלה המחלה לכבוש את רוחו הכבירה. בכוח רצונו העז, בינות הטיפולים הקשים והחולשה שב- עקבותיהם, המשיך בסדרי לימודו ודבק בתורה ללא שיויר ביתר שאת ועזר, ועלה בידו להספיק ולהוציא

בספר שהיה מונח לפניו כל ימי השבעה.

בהמשך השנים הוציא לאור את ספריו הנודעים, על הלכות יחוד, הלכות טרפות, תערובות, "משנה סדורה" על הלכות ומ- לאכות השבת, הלכות המועדים ועוד, שאף הם זכו להתפרסם בכל תפוצות ישראל, כשבד בבד הניף ידיו בשטח האגדה, כמו "הגדה של פסח" רחבה ועוד ספרי עיון תפילה, בהיותו מעיין המתגבר בדברי אגדה, כאשר בשולחנות השבת ובהזדמנויות רבות היו יוצאים מפיו שפע רב של דברים מתוקים ביניה של תורה מאוצרות ראשונים ואחרונים.

עוד בבחרותו התבטא עליו מורו ורבו המשגיח הגה"צ רבי בן ציון במברגר צוק"ל שכוחו בכ- תיבה, ואכן ספריו הרבים נכתבו בבירות ובתמציתיות המקלה על הקורא והלומד, כשגם הלכות קשות ומסובכות נכתבו בלשונו בצורה הברורה ביותר.

בעת שכתב את ספרו על הלכות ריבית, שהה במשך כל ימות השבוע בעיה"ק צפת, שם מלבד יגיעתו עם חבר תלמידי חכמים שעסקו בהלכות חמורות אלו ומסירתם של שיעורים וחברות רות בעניינים אלו, היה עולה מידי יום ביומו לצינו של מרן ה'בית יוסף' והיה מבקש שיוכה להבין את דבריו ושלא יטעה חלילה בכתבת מסקנות ההלכה. כך גם בכתבת ספרו על הלכות ייחוד, עסק בעניינים אלו עם חבר ת"ח שלמדו באותה תקופה הלכות אלו.

במשך השנים הרבין תורה ומוסר במקומות שונים, בהם כולל האברכים של חסידות נדבורנא ששיעוריו ככולל זה הודפסו בשני כרכים, בשיכת כנסת יחזקאל באלעד שם שימש תקופה כמשגיח הישיבה ובבית הכנסת ביישוב החרדי יסודות שם מסר שיעורים בהלכה וגפ"ת בפני בעלי בתים שקבעו עיתים לתורה. אהבת האמת הצרופה הייתה נר לרגליו ואור לנתיבותיו, ונפשו הטהורה סלדה מזיוף וסטייה. בתקופה בה ניהל רבינו הגדול מרן האבי עזרי צוק"ל את מאבקי בתנועה המשיחית, עמל במסירות נפש להוציא לאור חוברת מיוחדת בה הובאו דברים מפייה ומפי כתבם של ראשי המגמה המשיחית, מהם ניכרת הסכנה העצומה הממשית לכל מסורת האמונה בייחוד ד' ויתר עיקרי האמונה.

תקופה קצרה לאחר ייסוד הש- חיטה המהודרת של בד"ץ שארית ישראל נקרא לשמש כרב השחי- טה של הבר"ץ, כשטרם כניסתו לתפקיד, קיבל את הוראות עט"ר מרן הגרי"ש אלישיב צוק"ל בכל ענייני ההשגחה בהלכות השונות, בדיקות, טרפות, מליחה ועוד. כאמור, עשה גם שימוש חכמים אצל הגאון הגדול רבי מאיר ברנדסדורפר צוק"ל, אשר עמד בראש מערכת השחיטה של שארית ישראל בתקופה הראשונה לייסודה.

לאחר שראה שהעיסוק בענייני ההשגחה גזול ממנו את

שהכיר בכוח הבנתו ויראתו והוריק אליו את מסורת ההוראה בשמירת טהרת כשרות שולחנם של המהדרין.

בכל שנותיו, גם בעת עיסוקיו למעלה ראש בשטח העמדת ובי- סוס השחיטה לפי כל ההידורים, לא מש מהיותו טמון באהלה של תורה ועיונה, כשבכל עת ושעה היה רכון על תלמודו - אם בחדר לימודו בביתו, ואם בבית המדרש הסמוך של כ"ק האדמו"ר מקא- פיטשניץ שליט"א, שבין כתליו התייגע בתורה זמנים ארוכים מאד, וכן היה קורא שם בתורה בכל שב"ק עשרות בשנים. במשך השנים זכה והוציא לאור את ספריו הנודעים "דברי סופרים" על שולחן ערוך, שהפכו לנכסי צאן ברזל על שולחנם של כל פוסקי ההלכה בארץ ובעולם.

את ספרו על הלכות אבלות הדפיס הן במתכונת מורחבת, בהבאת מקורות ההלכה ודרכי הפסיקה, בהבאת כל השיטות בפוסקים הראשונים והאחרונים, עד להכרעת ההלכה והמנהגים שהתקבלו בתפוצות ישראל, והן במתכונת מקוצרת בהבאת עיקרי ההלכה והמנהגים לעת מצוא. בספרים אלו זכה להאיר עיני רבים מהמורים בהלכות אלו שלא רבו בהם ספרי הלכה פסוקה, וכמעט שלא נמצא מי שלא השתמש בספרים אלו בעת אבל ל"ע. גם מרן עט"ר הגרי"ש אלישיב צוק"ל בימי אבלותו על בני משפחתו היה מעיין רבות

עצומים. יחדיו העמידו דורות של בנין וחתנין רבנן, תלמידי חכמים יראי אלוקים, מפארי משפחות בני התורה ממשיכי תפארת בית אבותם.

תקופה קצרה לאחר נישואיו כבר הוכר כאחד מגדולי תלמידי החכמים בעיר הקודש ירושלים בכלל ובשכונת עזרת תורה, בה קבעו מגוריהם, בפרט, כשהוא זוכה ביגיעתו העצומה לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא בכל נושא ונושא בו יגע.

בהיותו אברך צעיר ממש, כבר גילה את רב חילו בדרכי ההוראה בכתיבת ספרו הראשון 'עב שפ' תיים' על איסור שקר, כשבבלשונו המתומצת זכה להאיר עיני רבים בהלכות חשובות אלו, כשגדולי התורה מהללים ומשבחים ספר זה, באומנם שזכה רבי נחום לעשות בהלכות שקר דוגמת מה שעשה מרנא החפץ חיים זיע"א בהלכות לשון הרע ורכילות.

במשך השנים זכה לקרבה עצומה לפני עט"ר מרן רבינו הגרי"ש אלישיב צוק"ל, שהכ- ניסו לפנים ממחיצתו ופרש עליו אדרתו והדריכו בדרכי ההוראה, כשהוא קובע עמו חברותא ללימוד קבוע של הלכות טריפות ועוד, וסמך ידו עליו להוראה, כשהמשך מינה אותו להיות רב הפוסק בכל ענייני השחיטה בכשרות בד"ץ 'שארית ישראל'. בנושאי השחיטה אף זכה לקירוב נדיר ויחודי אצל הגאון הגדול רבי מאיר ברנדסדורפר צוק"ל,

רבותינו המהרש"א והמהר"ם שיף על סדר הדף. זאת מלבד העמל בהבנת דברי רבותיו בדק- דוק בלשונות רבותינו הראשונים והאחרונים.

מלבד התמדתו העצומה בלימוד סדרי הישיבה, ועבודת היראה והמוסר, היו לו סדרים קבועים ללימוד ושינון משנה ברורה וביאור הלכה, כשהוא מסדר לעצמו את כל פרטי ההלכות ודקדוקיהן, וכבר באותן שנים היה ידוע כבקי בכל חלקי המשנה ברורה באופן מיוחד, כאשר לימים נהיה לתל תלפיות בשערים המצויינים בהלכה.

בני הישיבה באותן שנים התק- בצו סביבו והיו שוטחים בפניו את שאלותיהם בהבנת הסוגיות וכן היו משוחחים עמו בענייני מוסר, ורבים ראו בו כמי שהעמידם על רגליהם כשהוא מעודדם ומחזקם בתחילת דרכם בזניחת כל תענו- גות העולם הזה והקדשת חייהם לבתי' לדי' לבדו.

בהגיעו לפרקו דובר בונכבודת עם רעייתו הרבנית מלכה תליט"א בת הגאון המובהק רבי אברהם קופשיץ צוק"ל רבה של שכונת נווה צבי בירושלים, נינת מרן מרא דארעא דישראל הגרי"ח זוננפלד צוק"ל ונכדת הגאון הצדיק רבי זאב פראנק צוק"ל בעל ה'תורת זאב'. במשך למעלה מארבעים שנה מסרה נפשה למען תורתו במידה מופלאה ממש, וחלקה רב בחיבוריו הגדולים, כמו בהעמדת משכן לגמילות חסד בהיקפים

ישיבת רצופות

להעמדת לימוד התורה על תילה

השליך משמים ארץ

יתומים אבלים ודוויים בהסתלקותו בסערה השמימה של מורינו המאור הגדול לממשלת התורה, מאיר עיני ישראל בספריו הבהירים בהלכתא פסיקתא בהלכות גדולות וחמורות אשר התקבלו בחיבה בכל תפוצות ישראל, דבק כל חייו בתורה בעמלה ובמשמרתה

עמוד האמת והיראה הי עניו הי חסיד הגאון המובהק עמוד ההוראה

רבי

נחום יברוב

זללה"ה

בעל "הדברי סופרים"

מנשיאי ישיבתינו הקדושה

אשר נשאה על לוח ליבו הטהור וממנו עצה ותושיה

הלוייתו תצא יום ג' לסדר "אלה מסעי" מביתו רח' עזרת תורה 35

"מי יורה דעה מי יבין שמועה"

תנחומינו לרבנית הדגולה ולמשפחה הרוממה, לבניו המופלגים מלומדי ישיבתנו רבות בשנים.

פוסקים ופוסקים
0587-1700-19